

กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่

The 21st-Century Leadership Development Strategies
for Master's Students in Educational Administration in the New Normal

สุภาวดี ลาภเจริญ

Supawadee Lapcharoen

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

E-mail: supawadee.l@rumail.ru.ac.th

Received 27 March 2024; Revised 21 August 2024; Accepted 29 August 2024.

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์พัฒนากลยุทธ์ ประเมินกลยุทธ์ เสนอแนวทางการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการนำกลยุทธ์ ไปสู่การปฏิบัติ ใช้แบบ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อสร้างกรอบแนวคิด และสังเคราะห์ตัวแปร จำนวน 14 เรื่อง การวิจัยนี้ตั้งอยู่บนองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 6 ด้าน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิจัยเชิง ปริมาณกับนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยในเขตพื้นที่ภาคกลางสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐจำนวน 19 สถาบัน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 10 สถาบันจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 275 คน วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเสนอ แนวทางการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการ พัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ ระดับ ความสำคัญ (MDF) คือวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง การตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการปรับตัวและด้านความ ยืดหยุ่น ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านสื่อสารดิจิทัลและด้านสื่อสาร กลยุทธ์ที่สำคัญ 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ ในภาวะสังคมดิจิทัลบนฐานความรู้ 2) ปรับกลไกการสื่อสารทักษะเชิงบวก 3) พัฒนาการปรับตัวและยืดหยุ่นทาง ความคิด 4) สร้างนวัตกรรมทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถ้าคิดแตกต่าง 5) พัฒนาให้เป็นผู้นำทางความคิด ตระหนักรู้ในตนเอง 6) พลิกโฉมวิสัยทัศน์นำพาการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์รอง 18 กลยุทธ์ ผลการวิจัยจะเป็น แนวทางในเสริมสร้างองค์ประกอบคุณลักษณะและเป็นแนวทางในการวางแผนนำเสนอกลยุทธ์พัฒนาภาวะผู้นำใน ศตวรรษที่ 21 ในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ ซึ่งจะช่วยทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : กลยุทธ์; การพัฒนาภาวะผู้นำ; ยุคการเรียนรู้วิถีใหม่

Abstract

The purposes of this research were to study the current and desired conditions of strategy development, evaluate strategies, propose guidelines for putting strategies into practice, and prepare policy proposals. In the present study, an interview form with educational experts.

The questionnaire was a semi-structured interview to create a conceptual framework and synthesize 14 variables. This quantitative research was carried out based on six elements of leadership in the 21st century. Data were collected from graduate students in the central region including 19 universities. The universities were selected using the simple random sampling. The 275 students from 10 institutions participated in this study. Qualitative research methods were also used to propose guidelines for putting strategies into practice and to prepare policy proposals. The results of the analysis of the needs for leadership development in the 21st century show the priority levels (MDF) including a vision for change, self awareness, adaptation and flexibility, creative thinking, digital communication and communicative. Besides, the participants reported the six important strategies: 1) learning in a digital society based on knowledge, 2) adjusting the mechanism for communicating positive attitudes, 3) developing adaptability and flexibility in thinking, 4) creating innovative ideas and creativity skill, dare to think differently 5) developing as a thought leader and have self-awareness, and 6) reviving the vision and lead changes in 18 secondary strategies. The research results will serve as guidelines for enhancing the development of leadership attributes and as a roadmap for planning and presenting leadership development strategies in the 21st century in the era of new learning paradigms. This will enable more effective learning management.

Keywords: Strategy; Leadership development; New normal learning era;

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความหลากหลายทั้งในด้านวัฒนธรรมและรูปแบบการดำรงชีวิต มนุษยชาติกำลังเผชิญกับยุคโลกาภิวัตน์อย่างแท้จริง การใช้ชีวิตในสังคมไม่เพียงแต่ต้องเข้าใจและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ยังต้องพัฒนาทักษะและความคิดเพื่อที่จะเอื้อต่อการร่วมงานกับผู้อื่น เพื่อให้สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว ดังนั้นต้องเรียนรู้และปรับความคิด (Worapot and Athip, 2013; Panich, 2012;2015) คุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ผู้นำในศตวรรษที่ 21 จากความเจริญทางด้านเทคโนโลยีมีการทำงานระหว่างสังคมข้ามวัฒนธรรม ฉะนั้นผู้นำควรต้องมีความทันสมัย รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ อย่างฉับไวในการสื่อสาร และมีทักษะขั้นสูงในการเชื่อมสัมพันธ์คนที่มีความแตกต่างกัน มีการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ความรู้ไม่ได้อยู่แต่ในหนังสืออีกต่อไป การเรียนรู้และพัฒนาตนเองไม่ได้หมายถึง การเข้าห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือเท่านั้นอีกแล้ว ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การแก้ไขปัญหาาร่วมกันเป็นต้น เรียกว่าได้ว่า "ภาวะผู้นำ" เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้เติบโตและปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาภาวะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาปัจจุบัน โดยเน้นการสร้างบุคลิกภาพและการแสดงความเป็นตัวเอง เพื่อเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นดำเนินตาม ด้วยเหตุนี้ ภาวะผู้นำจึงเป็นทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ถูกกำหนดไว้ในแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2574) สะท้อนให้เห็นว่าประเทศให้ความสำคัญกับทักษะด้านภาวะผู้นำ รู้จักวิธีการคิดแก้ปัญหา กล้าตัดสินใจ อย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์รวมถึงแนวคิดที่มีการผสมผสานของสัญชาตญาณและข้อเท็จจริง อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นให้บัณฑิต ควรมีลักษณะภาวะผู้นำที่เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม

โดยเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมปฏิบัติได้สอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบัน (Trilling & Fadel, 2009; Thailand, Office of the National Education Commission, 2007) สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำให้แก่นักศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม และสามารถทำให้สังคมและประเทศชาติเจริญเติบโตได้ ภาวะผู้นำที่สำคัญประกอบด้วยลักษณะที่เน้นความไม่เห็นแก่ตัว มุ่งมั่น คงทน สุภาพ ซื่อสัตย์ และจงรักภักดี การมองเห็นภาวะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญ เนื่องจากภาวะนี้มีผลต่อการเป็นบุคคลและสังคม ซึ่งผลักดันให้นักศึกษาเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม และคุณลักษณะที่เหมาะสมสำหรับการเป็นผู้นำในอนาคต นอกจากนี้การพัฒนาภาวะผู้นำยังช่วยสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความเชื่อมั่น การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้านของนักศึกษา นักศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเตรียมพร้อมในการเข้าสู่สังคมและตลาดแรงงานในอนาคต การมีความรู้และความสามารถในการเป็นผู้นำไม่เพียงแต่สร้างสรรคโอกาสใหม่ๆ แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติไปอีกขั้นได้ (Crain Gully, 2003; Canton, 2006; Lautzenheiser, 2009; Panich, 2012; Sinlarat, 2010)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงสนใจวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นองค์ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของนักศึกษาที่เป็นประโยชน์กับสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป และสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความเป็นผู้นำต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ และเสนอแนวทางการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการนำกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ไปสู่การปฏิบัติ

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประเด็นศึกษาและนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวขององค์กร โดยมีภาวะผู้นำเป็นกุญแจสำคัญ ถ้าจะกล่าวถึงผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่าเป็นผู้ซึ่งทันกับกระแสโลกาภิวัตน์การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้คลังข้อมูลเป็นพื้นฐานแห่งการตัดสินใจ ใช้เทคโนโลยีทันสมัยและมีคุณธรรมจริยธรรม ดังที่ Shalom (2014) จำแนกทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ทักษะดังนี้ 1) ความคิดสร้างสรรค์ 2) การคิด อย่างมีวิจารณญาณ 3) ความร่วมมือ 4) การสื่อสาร 5) การสร้างฉันทามติ 6) ความกล้าหาญ ผู้นำจึงเป็นผู้ที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่สามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริงและเหมาะสมกับ บริบทของหน่วยงานนั้น ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติงาน

ตามเป้าหมายที่ชัดเจน ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องเปี่ยมด้วยวิสัยทัศน์ สามารถให้ข้อมูลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาถึงแนวโน้ม การปฏิบัติงานในอนาคตของหน่วยงานได้ทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในอนาคต หลีกเลี่ยงเรื่องราวปัญหาในอดีต อีกทั้งกล้าท้าทายทำงานเพื่อก้าวไปข้างหน้า(Runcharoen, 2014; Allen et al, 2012; Dimmock & Walker, 2013; Krames, 2014)

แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

การศึกษาการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนดังนี้กลยุทธ์ เป็นรูปแบบของการกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร แนวคิดในการกำหนดกลยุทธ์ที่นิยมใช้ในปัจจุบันนั้น ได้แก่ ความคิด แผนงาน และการปฏิบัติต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ 1) การกำหนดกลยุทธ์พัฒनावิสัยทัศน์ พันธกิจ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ3) การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการวางแผนหรือการคาดการณ์เชิงยุทธศาสตร์ โดยอาศัยการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทั้งภายในองค์กรเพื่อค้นหาจุดเด่นหรือจุดแข็ง และจุดด้อยหรือจุดอ่อน และภายนอกองค์กรเพื่อค้นหาโอกาสสำหรับองค์กร และอุปสรรค เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจหลักหรือพันธกิจ วัตถุประสงค์กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ/โครงการสร้าง) ที่เหมาะสมและทรัพยากรที่จำเป็น รวมทั้งการกำหนดกลวิธีในการควบคุมติดตามและประเมินผล (Rattanawaraha, 2021)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของพื้นที่การเรียนรู้

พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) มีแนวคิดที่เป็นต้นกำเนิดจากศาสตร์ด้านการศึกษาและการสอน หมายถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพหรือเสมือนจริงที่มีกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นย้ำแนวคิดที่ว่า การออกแบบและลักษณะของพื้นที่สามารถส่งผลกระทบต่อประสบการณ์การเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ รวมทั้งแพลตฟอร์มออนไลน์ พื้นที่ทำงานร่วมกันและอื่น ๆ Mathews and Soistmann (2016) กล่าวว่า พื้นที่การเรียนรู้ในอนาคตสามารถแบ่งชนิดของพื้นที่ดังนี้ 1) Knowledge Showroom พื้นที่ที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโลกทัศน์ให้ผู้เข้าใช้บริการ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และบริษัทนำเสนอนวัตกรรม 2) Knowledge Studioพื้นที่ที่ออกแบบเพื่อการทำงาน กลุ่มงานเดี่ยวมีพื้นที่ให้คนคว้า 3) Knowledge Boutiques พื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือเป็นส่วนหนึ่งของห้องปฏิบัติการ พื้นที่ผลิตสร้างสรรค์ภาพ เสียง และการนำเสนอประเภทอื่น ๆ ให้ผู้เข้าใช้บริการได้เข้าถึงและมีผู้เชี่ยวชาญคอยสนับสนุนในบริเวณนั้น โดยพื้นที่ส่วนที่รองรับในการทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ 4) Knowledge Salon พื้นที่การเรียนรู้ผ่านการบรรยาย พื้นที่เสมือน หรือ นิทรรศการ เป็นต้น พื้นที่บริเวณนี้ควรเน้นให้คนเข้ามาเพราะความอยากรู้ ด้วยวัตถุประสงค์ของการนำเสนอที่ทำให้บุคคลมาร่วมกิจกรรมนั้น ๆ เรียนรู้แลกเปลี่ยนกันอาจเป็นได้ทั้งการบรรยาย การพูดคุยแลกเปลี่ยน การเสวนา จัดนิทรรศการ การสาธิต การทดลองการลองทำ พื้นที่บริเวณนี้ต้องเน้นให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้มาก แม้แต่การเปิดให้รับชมภาพยนตร์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอผลงานนวัตกรรมของบุคคล การศึกษาแนวคิด หลักการทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21จากทัศนะของนักวิชาการ 14 เรื่อง ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลของNgayo Fotso (2021) , Williams. S (2020), Tong, W. & Razniak, A (2017), Strock (2013),Chumchuay and Busarakul (2019),Thongsamut (2018),Krung Charlie (2018), Namnu (2018), Bunnakornchai (2018), Kitwithee (2017),Masingsh. (2017), Redmond (2016),Klaphajon. (2015), and Ploenchit (2015)

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้

ขั้นตอนการวิจัยที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ **วิธีการดำเนินการวิจัย 1)**

ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการสังเคราะห์ตัวแปรภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จำนวน 14 เรื่อง 2) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดเพื่อสรุปกรอบแนวคิดที่จะใช้ในการศึกษา จำนวน 5 ท่าน 3) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความตรงจากแบบประเมิน วิเคราะห์เนื้อหาและค่า IOC จำนวน 5 ท่าน 4) ปรับปรุงและนำเสนอ

ขั้นตอนการวิจัยที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) **วิธีการดำเนินการวิจัย** กำหนดผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 942 คน จำนวน 19 สถาบัน (กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่เปิดการเรียนการสอนทางการบริหารการศึกษา ในภาคกลางของประเทศไทย) คำนวณหาสัดส่วนจำนวนสถาบันโดยใช้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาอย่างละเท่า ๆ กัน และใช้การจับสลากเพื่อเลือกสถาบันให้ได้ตามขนาดและจำนวนที่ต้องการในแต่ละกลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา จำนวน 275 คน จาก 10 สถาบัน การสุ่มโดยใช้เครื่องมือ คือแบบสอบถามทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ขั้นตอนการวิจัยที่ 3 พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2) **วิธีการดำเนินการวิจัย** ผู้ตอบแบบสอบถาม 275 คน คือนักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหาร โดยทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (MDF) วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยและจัดกลุ่ม (MDF) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ขั้นตอนการวิจัยที่ 4 ร่างกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ **วิธีการดำเนินการวิจัย** นำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามมาเป็นข้อมูลในการกำหนด SWOT Matrix โดยกำหนดกลยุทธ์ด้วยวิธี TOWS มายกร่างกลยุทธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่กำหนดกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง ได้แก่กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รองเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกมาจัดเป็นกลยุทธ์รอง และจัดทำวิธีดำเนินการในแต่ละกลยุทธ์(ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3) - ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ (Focus group) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบบข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อนำกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ไปสู่การปฏิบัติใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างทุกคนจะตอบคำถามเดียวกัน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ประกอบด้วย (1) ผู้มีความรู้ ความเข้าใจด้านภาวะผู้นำ (2) ผู้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดทำกลยุทธ์ (3) เป็นผู้มีความรู้ -เสนอแนวทางการขับเคลื่อนการนำกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติในสถาบันการ ศึกษาที่จัดการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทการขับเคลื่อนการ นำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ผู้ทรงคุณ วุฒิต่างด้านการบริหารการศึกษารวม 5 ท่าน คุณสมบัติเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสาขาทางด้านการบริหารการศึกษา (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 4)

องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (creativity)
2. การสื่อสาร (communication Skill)
3. สื่อสารดิจิทัล (digital communication)
4. วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง (vision for change)
5. การตระหนักรู้ในตนเอง (self-awareness)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อ 1. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบที่จำเป็นในการจัดทำกลยุทธ์ 6 ด้าน คือ 1.ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2.การสื่อสาร 3.สื่อสารดิจิทัล 4.วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง 5.การตระหนักรู้ในตนเอง 6.การปรับตัวและด้านความยืดหยุ่น และทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่าความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ ระดับความสำคัญตาม (MDF) ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.66$) ลำดับที่ 2 คือการตระหนักรู้ในตนเอง สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และลำดับที่ 3 คือการปรับตัวและด้านความยืดหยุ่น สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

วัตถุประสงค์ข้อ 2 พัฒนากลยุทธ์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน สถานการณ์และแนวโน้มที่เกิดขึ้นที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยยึดหลัก PEST Analysis ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในใช้ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน ในการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์การจัดลำดับความ

ต้องการจำเป็นโดยใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (MDF) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์แมทริกซ์ (Matrix Analysis) โดยแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่พึงประสงค์ (เกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพปัจจุบัน จุดที่ใช้ในการแบ่งใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยเห็นเหมาะสมที่จะเป็น (cut-off score) ประเมินว่าเหมาะสมที่จะเป็น จุดตัด พบว่า 1. วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง (MDF = 0.44) 2. คือการตระหนักรู้ในตนเอง (MDF = 0.06) 3. คือการปรับตัวและด้านความยืดหยุ่น (MDF = 0.05) 4. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (MDF = 0.00) 5. การสื่อสารดิจิทัล (MDF = -0.03) และ 6. การสื่อสาร (MDF = -0.13) ตามลำดับจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนโอกาสและภาวะคุกคาม สามารถนำเสนอได้ดังนี้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างนวัตกรรมทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำกลยุทธ์รองเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น 2 ลำดับแรก พบว่า 1) สร้างเครือข่ายพัฒนาความเป็นผู้นำแบบร่วมพลัง 2) พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณบูรณาการ การสื่อสารนำกลยุทธ์รองเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น 2 ลำดับแรก พบว่า 1) สร้างแรงบันดาลใจความเป็นผู้นำ 2) เสริมสร้างค่านิยมการสื่อสารเชิงบวก

การสื่อสารดิจิทัล มุ่งเน้นการสร้างสังคมดิจิทัลบนฐานความรู้นำกลยุทธ์รองเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น 2 ลำดับแรก พบว่า 1) สร้างเครือข่ายวิชาการบนพื้นฐานสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย 2) พัฒนาระบบพื้นที่เก็บสะสมผลงานส่วนตัว

การปรับตัวและด้านความยืดหยุ่น นำกลยุทธ์รองเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น 2 ลำดับแรก พบว่า 1) เสริมสร้างทักษะการจัดสรรเวลาสำหรับการคิดเรื่องใหม่ 2) รักษาการนำข้อมูลเชิงลึกวิเคราะห์วิถีชีวิตเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสนใจของคนบนโลกออนไลน์

การตระหนักรู้ในตนเอง นำกลยุทธ์รองเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น 2 ลำดับแรก พบว่า 1) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยคิดใช้ปัญญาเป็นฐานรับฟังอย่างลึกซึ้ง 2) เสริมสร้างจิตสำนึกความสามารถในการรักผู้อื่น และสร้างความตระหนักรักวิชาชีพ

พลิกโฉมวิสัยทัศน์นำพาการเปลี่ยนแปลง นำกลยุทธ์รองเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น 2 ลำดับแรกพบว่า 1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมหลักสูตรให้ครอบคลุมการมีจิตสาธารณะ 2) ยกระดับแผนพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาปริญญาโทระหว่างเครือข่ายที่เข้มแข็งร่วมกันในแต่ละภูมิภาค

วัตถุประสงค์ข้อ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก ซึ่งพบว่ากลยุทธ์หลักที่ 2 ปรับกลไกการสื่อสารทักษะเชิงบวกมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ส่วนกลยุทธ์หลักที่ 5 พัฒนาให้เป็นผู้นำทางความคิดตระหนักรู้ในตนเองมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) และประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 18 กลยุทธ์ 58 วิธีการดำเนินการ

วัตถุประสงค์ข้อ 4 แนวทางการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการนำกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ไปสู่การปฏิบัติ ข้อเสนอแนะจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปผลได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ในประเด็นนี้จัดทำข้อเสนอ 5 ประการได้ ก) ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้บริหารทางการศึกษาที่มีภาวะผู้นำคุณภาพสูงในสังคมสหัสวรรษใหม่ พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูงให้ความสำคัญในการบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ได้แก่การผลิตมหาบัณฑิตที่มีความสามารถสูงทางวิชาการ การวิจัยทางการบริหาร ตลอดจนการจัดการองค์ความรู้ในศาสตร์บริหารการศึกษารายละเอียด ประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารและพัฒนานโยบายได้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในโลกยุคใหม่ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นพื้นที่ในการแสวงหาพัฒนาความรู้และพัฒนาตนเอง สามารถถ่ายทอดการจัดการเรียนรู้ทางการบริหารแก่สังคม ข) การจัดโครงสร้างและรายวิชา จำนวนหน่วยกิตและเนื้อหาสาระสอดคล้องกับมาตรฐานและผนวกองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสมรรถนะสากลทางการบริหารการศึกษานี้

ตอบสนองต่อการเรียนรู้วิถีใหม่และเป็นไปตามความต้องการผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต อาจมีกลุ่มรายวิชาหรือโมดูล รายวิชาเลือกหรือเฉพาะที่เน้นความถนัดที่สอดคล้องกับนวัตกรรมและความก้าวหน้าในเส้นทางวิชาชีพ อาทิเช่น กลุ่มโมดูลเทคโนโลยีและนวัตกรรมการบริหาร กลุ่มโมดูลการวิจัยแนวใหม่ทางการบริหารการศึกษา กลุ่มโมดูล การนิเทศการศึกษา เป็นต้น ค) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายมุ่ง เสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ความต้องการของสังคม ผู้ใช้บัณฑิต เน้นการ สร้างความรู้จากการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ วิจัยและ ผลิตงานจากกรณีศึกษาและการลงนามปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ ให้การจัดการเรียนการสอนมีส่วนในการสร้าง พัฒนาเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็ง จัดการเรียนการสอนทุกวิชาอยู่บนฐานของการเตรียมนักวิจัยมอบหมายงาน การได้มาซึ่งผลงานควรมาจากความรู้ของหลัก

ง) การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ทออาศัยประสบการณ์ ส่งเสริมศักยภาพการเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ทำได้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning ใช้ กรณีศึกษาที่เป็น Best สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันเองให้นักศึกษามีความสามารถในการพลิกผันสู่การ พัฒนาภายใต้ภาวะวิกฤตต่างๆ ส่งเสริมกิจกรรมการใช้เทคโนโลยี เสริมสร้างศักยภาพในการวิจัย ภาษาและการ ผลิตนำเสนอผลงานวิจัยในเวทีระดับชาติและนานาชาติ ทำให้เกิดกิจกรรมสื่อสารโดยการพูดหรือการเขียนเป็น เครื่องมือในการแลกเปลี่ยน การวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ผ่านการนำเสนอ จ) การวัดและประเมินทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นการวัดและประเมินผลสภาพที่แท้จริงของนักศึกษาเป็นพื้นฐาน ยึดการปฏิบัติเป็น สำคัญและสัมพันธ์กับการเรียนการสอน เน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นผู้เกี่ยวข้องในการประเมินมีหลายฝ่ายและ เกิดขึ้น ในทุกบริบททั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนหรือสถานที่อื่นๆ โดยผู้สอนมีการประเมินทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ อาจเป็นการวัดผลโดยใช้หลักสมรรถนะ ความสามารถ ทักษะ บุคลิกภาพ เจตนคติ ตาม เป้าหมายของรายวิชา ทั้งนี้ทุกวิชานักศึกษาควรสร้าง/เสนอ/พัฒนาชิ้นงาน 2. ปัจจัยด้านคณาจารย์ โดย ข้อกำหนดพื้นฐานคณาจารย์จบการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร คือบริหารการศึกษา และควรมีคณาจารย์ ที่จบในศาสตร์ทางด้านวิจัย มุ่งเน้นความสามารถในการวิจัยมีคณาจารย์ดูแลวิทยานิพนธ์และสอนได้อย่างมี คุณภาพสูง สามารถสร้างและบูรณาการความรู้มีทักษะการสอนให้สร้างผลงานใหม่ๆ มีวิสัยทัศน์และตักผลึกทาง ความคิดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน ผู้สอนต้องเป็นคนมีวิสัยทัศน์ เน้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ ผู้เรียนตักผลึกทางความคิดได้ด้วยตัวเอง และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันผู้สอนต้องรู้และเข้าใจ เทคโนโลยีใหม่ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้นักศึกษา ตลอดจนต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรมใน วิชาชีพ 3. ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการสื่อและเทคโนโลยีเพียงพอมีคุณภาพ ตลอดจนมีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งบรรยากาศที่มีอิสระ เป็นบรรยากาศที่มีโอกาส ได้คิดได้ตัดสินใจเชื่อแห่งนี้มีความสบายและมีคุณค่า บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ ผู้สอนรู้สึกว่าผู้เรียนเป็น บุคคลสำคัญ มีคุณค่า บรรยากาศที่มีความอบอุ่น เป็นบรรยากาศทางด้านจิตใจ มีผลต่อความสำเร็จในการเรียน บรรยากาศที่ทำหาย เป็นบรรยากาศที่กระตุ้นให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน ผู้เรียนจะเกิด ความเชื่อมั่นในตนเองและพยายามทำงานให้สำเร็จ บรรยากาศแห่งการควบคุม เป็นการฝึกให้มีระเบียบวินัย 4. ปัจจัยและกลไกสนับสนุนอื่นๆ มีบุคลากรสายสนับสนุนในการช่วยบริหารจัดการโครงการ/จัดกิจกรรมเสริมต่างๆ ที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจการทำงานกับหน่วยงาน ทีมวิชาการ มีทุนหรือสารสนเทศการพัฒนานักศึกษาที่ ทันสมัย หรือเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนา Hard/Soft Skill และมีศูนย์บริหารพร้อมให้นักศึกษาเข้าสู่ กระบวนการสมัครเป็นสมาชิกหน่วยงานวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยวิจัยระดับชาติ/นานาชาติ สนับสนุน การติดต่อระหว่างต่างชาติในการเรียนรู้โดยตรงและออนไลน์ ตลอดจนมีเครือข่ายวิจัยระหว่างรุ่นพี่ศิษย์เก่ากับ

ศิษย์ปัจจุบันเพื่อสร้างระบบที่เลี้ยงเสริมกับคณาจารย์สนับสนุนการเรียนรู้ชุมชนมีอาชีพที่ช่วยให้การศึกษาเพื่อการทำงานร่วมกันแบ่งปัน แนวทางปฏิบัติที่ดีและบูรณาการทักษะ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโท บริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ โดยศึกษาความต้องการจำเป็นพบว่าระดับความสำคัญ (MDF) คือ วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.66$) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ให้ความสำคัญกับ วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Maytwin (2018) กล่าวว่าความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มุ่งเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นรูปแบบใหม่ของการศึกษามีจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ทักษะเพื่อความอยู่รอด ประกอบด้วย 3 กลุ่มทักษะ คือ 1) กลุ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน 2) กลุ่มทักษะที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหา 3) กลุ่มทักษะที่ใช้ในการจัดการตัวเองกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องแนวคิด Yukl (1994) ทำการวิจัยและสรุปคุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ คือ คุณลักษณะของภาวะผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ มีความฉับไวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม มีความทะเยอทะยาน และมุ่งมั่นทำงานเพื่อความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษา Chumchuay and Busarakul (2019) เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการผลิตบัณฑิต เพื่อเติบโตเป็นผู้บริหารมืออาชีพต้องการภาวะผู้นำที่ยืดหยุ่นปรับตัว และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

2. กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลักกลยุทธ์รอง 18 กลยุทธ์ 58 วิธีการดำเนินการ พบว่ากลยุทธ์หลักที่ต้องการจำเป็นมากที่สุดคือพลิกโฉมวิสัยทัศน์นำพาการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์รอง 3 ลำดับแรก 1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมหลักสูตรให้ครอบคลุมการมีจิตสาธารณะ 2) ยกระดับแผนพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาปริญญาโทระหว่างเครือข่ายที่เข้มแข็งร่วมกันในแต่ละภูมิภาค 3) ยกระดับการมีทักษะในการสร้างทรัพยากรเชิงปัญญา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Larson, L. (2021) ประเมินผู้บริหารโรงเรียนในรัฐมิชิแกน พบว่ารูปแบบการประเมินผลงานของผู้บริหารที่สำคัญคือการมีภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าประสงค์ของโรงเรียน ภาวะผู้นำด้านการสอน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพ และการบริหารภาวะผู้นำด้านการเรียน ได้แก่ การส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และความสำเร็จของผู้เรียน

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์หลักที่ 2 ปรับกลไกการสื่อสารทัศนคติเชิงบวกมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ประกอบด้วยกลยุทธ์รองที่ 2.1 สร้างแรงบันดาลใจความเป็นผู้นำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการสื่อสารเชิง วิธีการดำเนินการคือพัฒนาความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดการเข้าใจตัวเอง กลยุทธ์รองที่ 2.2 เสริมสร้างค่านิยมการสื่อสารเชิงบวก วิธีการคือสร้างรายวิชาทักษะการสื่อสารสำหรับผู้นำ โดยใช้ “สุนทรียสนทนา” การค้นหาตนเอง เปิดใจที่จะยอมรับในความเป็นจริงของตนเอง สร้างสิ่งยึดเหนี่ยวให้ตรงกับตัวตนที่แท้จริงของเรา กำหนดให้เป็นจุดยืนของชีวิตและกลยุทธ์รองที่ 2.3 เพิ่มขีดความสามารถการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) วิธีการคือจัดให้มีกิจกรรมการสื่อสารที่สร้างความตระหนักในการเคารพความหลากหลาย ส่วนความเป็นไปได้กลยุทธ์หลักที่ 5 พัฒนาให้เป็นผู้นำทางความคิดตระหนักรู้ในตนเองมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) ประกอบด้วยกลยุทธ์รองที่ 5.2 เสริมสร้างจิตสำนึกความสามารถในการรักผู้อื่น

และสร้างความตระหนักรักวิชาชีพ มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)วิธีการคือสร้างพื้นที่และสนับสนุนกิจกรรมการทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย กลยุทธ์รองที่ 5.3 ยกระดับคุณลักษณะความเห็นอกเห็นใจรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด($\bar{X} = 4.91$)วิธีการคือกำหนดให้มีกิจกรรมที่มุ่งสร้างอุดมการณ์ความเป็นผู้นำที่ดี การรับรู้ตัวเอง รับผิดชอบตนเอง ผู้อื่นและสังคม เคารพในความหลากหลาย และกลยุทธ์ 5.1 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยคิดใช้ปัญญาเป็นฐานรับฟังอย่างลึกซึ้ง($\bar{X} = 4.61$) วิธีการคือจัดกิจกรรม ปัญญา3 ฐาน(หัว ใจ กาย)เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นกับคนที่อยู่ข้างหน้าจนถึงขั้นเยียวยาและช่วยเหลือ

4. แนวทางการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการนำกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 นักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ไปสู่การปฏิบัติ ทั้ง 6 กลยุทธ์ ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องเป็นคนมีวิสัยทัศน์ เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความสามารถสูงทางวิชาการ วิจัยเฉพาะศาสตร์ มีองค์ความรู้ที่ตีกลไกอย่างลุ่มลึกประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารและพัฒนานโยบายอย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสังคมโลกยุคใหม่ รับผิดชอบต่อคุณธรรมจริยธรรมและมาตรฐานการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับ Tong, W. & Razniak, A (2017) ศึกษาการสร้างทุนทางวิชาชีพภายในกรอบการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 มองว่าการเปลี่ยนแปลงจากวิสัยทัศน์แบบดั้งเดิมไปสู่ปฏิบัติการสอนและการเรียนรู้ที่นวัตกรรม มีองค์ประกอบสำคัญ3 อย่างที่ควรพิจารณาในการพัฒนาทุนมืออาชีพที่มีประสิทธิภาพ: การนำภาพรวม การพัฒนาอาชีพ และการเรียนรู้ของชีวิต ส่งเสริมการศึกษาเพิ่มเติมโดยการสำรวจในบริบทที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะให้มีการศึกษาแบบผสมผสานซึ่งเน้นไปที่ สิ่งที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นจริงในทุกๆ สถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 Model: The 21st Century Leadership Development Strategies for Master's Students in Educational Administration in the New Normal (ที่มา : Supawadee Lapcharoen)

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ว่าองค์การที่สร้างกฎเกณฑ์และเงื่อนไข ในการบริหารจัดการจำนวนมาก พยายามสร้างสิ่งที่เรียกว่ามาตรฐาน แต่ความจริงก็คือมาตรฐาน ไม่ได้ช่วยให้สามารถต่อการกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดได้ ตรงกันข้ามวัฒนธรรมต่างหากที่ช่วยวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบ จะเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้ องค์การที่ดีกว่าสามารถต่อ ยอดความสำเร็จได้ไม่รู้จักจบ จากข้อค้นพบควรมีกลยุทธ์ดังนี้ 1) การเรียนรู้ในภาวะสังคม ดิจิทัลบนฐานความรู้ 2) ปรับกลไกการสื่อสารที่ชนะเชิงบวก 3) พัฒนาการปรับตัวและยืดหยุ่นทางความคิด 4) สร้างนวัตกรรมทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิดแตกต่าง 5) พัฒนาให้เป็นผู้นำทางความคิดตระหนักรู้ในตนเอง โดยเฉพาะการนำกลยุทธ์ด้านที่ 6) พลิกโฉมวิสัยทัศน์นำพาการเปลี่ยนแปลง สำหรับพัฒนาภาวะผู้นำยุคการเรียนรู้ วิถีใหม่จะช่วยให้ในการแก้ไขปัญหาให้มีความยืดหยุ่นปรับตัวในการเผชิญปัญหาได้ดี เอาชนะอุปสรรคมองปัญหาเป็น เรื่องท้าทาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ 1) ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการศึกษาทางการ บริหารการศึกษาควรนำกลยุทธ์ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะการบริหารหลักสูตร 6 กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์ รอง 18 กลยุทธ์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน และโครงการในการพัฒนานักศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ 2) หลักสูตรร่วมกันแสวงหาจุดร่วมในการกำหนดทิศ ทางการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษา แสวงหาองค์กรที่เป็นพันธมิตรหรือมีส่วนเกี่ยวข้อง กับการพัฒนานักศึกษาในระดับนโยบาย ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์และ พัฒนานโยบายเกี่ยวกับการศึกษาทางการบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่ สู่เป้าหมายการบริหารจัดการที่ สูงขึ้นและยั่งยืนได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 1) การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษาในยุคการเรียนรู้วิถีใหม่” เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จตัวชี้วัดหนึ่งในระบบ ประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย 2) การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ในภาวะ สังคมดิจิทัลบนฐานความรู้ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย 3) วิจัยข้อเสนอเชิงนโยบายการ พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรม ขยายผลนวัตกรรมไปสู่การใช้ งานจริงสามารถจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

References

- Allen, K. E., Bordas, J., Hickman, G., Matusak, L. R., Sorenson, G., & Whitmire, K. (2012). *Leadership in the Twenty-first Century*. New York: Warner Books.
- Bunnkornchai, Sornsawan. (2018). *Leadership Quality of Educational Administrator in 21st Century of Taweethaisek School under Secondary Educational Service Area Office 1*. The Degree of Master of Educational Program Educational Administration Krirk University.
- Chumchuay, Adunporn. & Budsarakoon, Theerapong, (2019). Management Skills in The 21st Century of School Administrators under Ang thong Primary Educational Service Area Office. *Journal Education. Siam Technology College*.
- Canton, J. U. S. o. A. P. g. (2006). *The Extreme Future: The top trends that will reshapethe world in the next 20 years*. United States of America: Penguin group.

- Crain-Gully, D. S. (2003). *Exploring transformational leadership characteristics Among African American church leaders in the San Francisco Bay area (California)*. ProQuest dissertation.
- Dimmock, C., & walker, A. (2013). *Globalization and Societal Culture: redefining Schooling and School Leadership in the Twenty-first Century*. *Compare*, 30(3), 303-312.
- Kitwitee, Kanungnit (2017). *A Study of Characteristics of School Administrators in The 21st Century under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service area office 1*. Master of Education Degree in Educational Administration Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
- Klaphajone, Phiphat. (2015). *The Opinion of Teacher in Tapb Clutster under the sakaeo Educational Primary Service Office 2 one Characteristics of School Administrators in the 21st Century*. The Master Degree of Education of Education in Administration Burapha University.
- Krames, J. A. (2014). *Jack Welch and th 4E' s of Leadership: how to put GE 's Leadership formula to work in your organization*. New York: McGraw-Hill.
- Krungchalee, Boonsong. (2018). *21st century administration skills of the administrators in Basic education schools under Surin Primary Educational Service Area Office 3*. The Degree of Master of Education Program in Educational Administration Copyright of Buriram Rajabhat.
- Lautzenheiser, T. (2009). *The selection and development of effective student leaders*. From <http://musicforall.org/programs/gn/downloads/selection.pdf>.
- Larson, L.(2021). *Evaluating Minnesota's School Principals 2012*. from <http://www.house.mn/hrd/hrd.htm>
- Masing, Orasa. (2017). *The Development of 21st Century Leadership Skills of School Administrators under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office*. Doctor of Education Thesis, Nakhon Ratchasima Rajabhat University.
- Mathews, B., & Soistmann, L. (2016). *Encoding Space Shaping Learning Environments that Unlock Human Potential*. Chicago : Association of College and Research Library.
- Maytwin P. (2018). *21st-Century Skill*. Retrieved January 6, 2024 from <https://medium.com/base-the-business-playhouse/21st-century-skill>
- Namnu, Montatip.(2018).*The skills of school administrators in the 21st century under Pathum Thani primary educational service area office2* . Master of Education Thesis Raja Mangala University of Technology Thanya Uri.
- Ngayo Fotso, G.M. (2021). Leadership competencies for the 21stcentury: a review from the Western world literature. *European Journal of Training and Development*. 45(6/7), 566-587.
- Panich, Vicharn. (2012). *Ways to create leaning for students in 21st century*. Bangkok : Sodsri-Saritwong Foundation.

- _____. (2015). *Transformative learning*. Bangkok. SR printing mass product company limited.
- Redmond, Kannika. (2016). *Indicators Of 21st Century Leadership Skills For Basic Education Administrators*. The Requirements for The Doctor Degree Of Doctor Of Education Department of Educational Administration Faculty of Education Maha Maku Buddhist University.
- Runcharoen, Teera. (2014). *School administration in the education reform era*. Bangkok : expert net.
- Shalom.(2014). *Leadership Skills for the 21st Century*. From <http://cfcoaching.org>.
- Sinlarat, Patioon. (2010). *21st Century skills : Beyond the Western Trap*. Bangkok : Chulalongkorn University.
- Strock, J.(2013). *10 Principles of 21st century leadership*. Retrieved October 28,2023 from <http://servetoleas.org/10-principles-of-21st-century-leadership>.
- Thailand, Office of the Higher Education Commission, (2019). *The Third 15-Year Long Range Plan on Higher Education Plan (2017-2031)*.Office of the Higher Education Commission Ministry of Education.
- Thongsamut, Kanitha. (2018). *The 21st Century Administrative Skills Of School Administrators As Perceived By Teachers In School Under Surat Thani Primary Educational Service Area Office 2*. The Degree of Master of Education field in Educational Administration Graduate School Surat Thani Rajabhat University.
- Tong, W. & Razniak, A. (2017). Building professional capital within a 21st century. *Journal of Professional Capital and Community*, 2 (1) ,36-49. DOI 10.1108/JPCC-06-2016-0018
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *Learning and innovation skills: 21st century skills Learning for life in our times*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Williams, S. (2020). *Introducing Employment Relations: A Critical Approach*. (5 ed.) Oxford University Press. <https://global.oup.com/academic/product/introducing-employment-relations-9780198835530>
- Worapo, Wongkitrungruand & Athip, Kittruek. (2013). *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*. Open Worlds.

